03/01/2024

Μενδώνη: Τεράστια η ιστορική και αρχαιολογική αξία του Ανακτόρου του Φιλίππου Β΄ στις Αιγές

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Στην «τεράστια ιστορική και αρχαιολογική αξία» του Ανακτόρου του Φιλίππου Β' στις Αιγές, η αναστήλωση του οποίου εγκαινιάζεται από τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη, την Παρασκευή 5 Ιανουαρίου, αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη σε συνέντευξή της.

«Πολλαπλά τα νοήματα και οι συμβολισμοί της συγκεκριμένης αποκατάστασης. Θα ξεκινήσω από το γεγονός ότι μέχρι το 2007 που ξεκίνησε δειλά αλλά αποφασιστικά η αναστήλωση του συγκεκριμένου μνημείου, δεν φαινόταν τίποτα. Δεν είχαμε δηλαδή ένα μνημείο το οποίο σωζόταν εν μέρει στην τρίτη του διάσταση και λοιπά. Ήταν ένα μνημείο που είχε τα μέλη του διάσπαρτα σε μια μεγάλη ακτίνα, γύρω από τον βασικό του πυρήνα, αλλά ήταν στην πραγματικότητα επίπεδο. Αυτό λοιπόν είναι πάρα πολύ σημαντικό. Διότι ξαφνικά παρουσιάζεται αναστηλωμένο ένα μνημείο, το οποίο επί της ουσίας δεν υπήρχε. Και μιλάμε για το μεγαλύτερο μνημείο στον ελλαδικό χώρο

», δήλωσε η υπουργός σήμερα στον ΣΚΑΙ 100.3 αναφερόμενη στο ανακτορικό σύνολο, που καταλαμβάνει 15.000 τμ και μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο του φτάνει στις 25.000 τμ.

«Είναι ένα τεράστιο οικοδόμημα. Ένα οικοδόμημα το οποίο φαίνεται ότι σχεδιάζεται από τον Φίλιππο, ο οποίος είναι ο βασιλιάς που οργανώνει το Βασίλειο των Μακεδόνων, αντλεί στοιχεία από την πολιτική, κοινωνική κατάσταση των πόλεων κρατών της Νότιας Ελλάδας, γιατί είναι πολλά τα στοιχεία του συγκεκριμένου συγκροτήματος που παραπέμπουν -για να το καταλάβουμε όλοι, λίγο απλά, στην αγορά- σε χώρους συνάθροισης. Ήταν κάτι που βρισκόταν στον πυρήνα των δημοκρατικών πόλεων της Νότιας Ελλάδας. Ο Φίλιππος, λοιπόν, οργανώνει, μεταρρυθμίζει, στην ουσία, ***το βασίλειο των Μακεδόνων*** *και δημιουργεί το έδαφος γι' αυτό που συνέβη στη συνέχεια με τον Αλέξανδρο, που δημιουργεί την οικουμένη, την ελληνιστική οικουμένη. Το Ανάκτορο των Αιγών, λοιπόν, αποτυπώνει αυτή την ιδέα ενός ηγεμόνα, ο οποίος δεν είναι πλέον κλειστός και εσωστρεφής.* ***Είναι ο ηγεμόνας, ο οποίος επικοινωνεί με τον έξω χώρο και αυτό ακριβώς δηλώνει και το ίδιο το ανακτορικό συγκρότημα.*** *Συγχρόνως δημιουργεί το πρότυπο του αρχετύπου, θα έλεγα, των δημοσίων οικοδομημάτων που θα χαρακτηρίσουν πια την ελληνιστική οικουμένη, δηλαδή τον κόσμο από τον Αλέξανδρο και μετά»*, τόνισε η Λ. Μενδώνη, η οποία αναφέρθηκε και στην αναπτυξιακή διάσταση του πολιτιστικού μας κεφαλαίου.

«Ένα μέρος της οικονομίας του πολιτισμού είναι ακριβώς η ανάδειξη και το άνοιγμα στο κοινό. Εγώ έχω χρησιμοποιήσει πριν από 25 χρόνια τον όρο κοινωνικοποίηση των μνημείων, την ένταξη δηλαδή των μνημείων μας στην καθημερινή ζωή. Πλέον ο κόσμος έχει ωριμάσει και νομίζω ότι και στην Ελλάδα τα πράγματα έχουνε αρκετά ωριμάσει, ώστε να υπάρχει η αποδοχή της αναπτυξιακής διάστασης του πολιτιστικού μας αποθέματος. Προφανώς αυτό που έχει πολύ μεγάλη σημασία, και αυτός είναι και ο προορισμός του υπουργείου Πολιτισμού, σε έναν μεγάλο βαθμό, να προστατεύει, να συντηρεί, να διατηρεί για τις επόμενες γενιές. Άλλωστε αυτή είναι η βασική αρχή της αειφορίας. ***Να δώσουμε στις μελλοντικές γενιές τα πράγματα, τουλάχιστον έτσι όπως τα παραλάβαμ****ε. Όμως, δεν μπορεί κανείς να αγνοήσει πλέον ότι γύρω από τα σημαντικά μας μνημεία, γύρω από ένα πολύ σημαντικό μουσείο, αναπτύσσονται εξωτερικές οικονομίες, άμεσα συνδεδεμένες με το πολιτιστικό απόθεμα, οι οποίες βοηθούν και ενδυναμώνουν την αναπτυξιακή διάσταση των τοπικών κοινωνιών.* ***Το 2014 κάναμε μια μελέτη για να δούμε την αποτίμηση των έργων του πολιτισμού, την περίοδο της υλοποίησής τους και η μελέτη αυτή μας οδήγησε ότι η επένδυση ενός ευρώ στην προοπτική της πενταετίας επιστρέφει στην οικονομία ακόμα 3,44 ευρώ****»*, σημείωσε η υπουργός.

Πρόκειται για «σχεδόν το τετραπλάσιο», πρόσθεσε, πληροφορώντας πως *« αυτή την προσέγγιση, τη μελέτη, την επαναλάβαμε το 2023. Ακόμα δεν έχουμε δημοσιοποιήσει τα αποτελέσματα που παραλάβαμε το Δεκέμβριο του ’23. Ωστόσο, επιβεβαιώνει ακριβώς αυτή την κατάσταση και μάλιστα μας δίνει πιο ενισχυμένα στοιχεία σε ό,τι αφορά την τουριστική ανταγωνιστικότητα».*

Το εύρημα των «Δεσμωτών του Φαλήρου»,

Η κ. Μενδώνη αναφέρθηκε και στο μοναδικό **εύρημα των «Δεσμωτών του Φαλήρου»**, που ανακαλύφθηκε σε σωστική ανασκαφή το 2016, στην ευρύτερη περιοχή του ΚΠΙΣΝ. *«Πέρασαν διάφορα κύματα οι Δεσμώτες. Ελέχθη χαρακτηριστικά, από μια συνάδελφο αρχαιολόγο, ότι είναι δύο φορές Δεσμώτες, μια κατά την αρχαιότητα και μία στη συνέχεια, τώρα που τους έχουμε βάλει μέσα σε αυτές τις ειδικές κατασκευές, για να μπορέσουμε να διασώσουμε το σκελετικό υλικό, το οποίο δέχεται συνεχώς τις φροντίδες των συντηρητών της Εφορείας Αρχαιοτήτων του υπουργείου Πολιτισμού. Ο στόχος μας είναι, στο τέλος του 2025, στον ίδιο χώρο, να μεταφερθούν και πάλι οι τρεις συστάδες του σκελετικού υλικού. Είναι προσωρινή η απομάκρυνσή τους, για να προστατευτούν από την υγρασία και από τις γενικότερες κλιματολογικές συνθήκες. Θα επανέλθουν στη θέση τους και θα υπάρχει πλέον ένα κέλυφος προστασίας, το οποίο θα καθιστά το εύρημα -σεβόμενοι πάντοτε τον χαρακτήρα του, ότι είναι ένα ταφικό εύρημα- προσβάσιμο στο κοινό»,*

το οποίο, όπως σημείωσε η υπουργός Πολιτισμού, θα είναι έτοιμο και επισκέψιμο στο τέλος του 2025. «***Τη χρηματοδότησή του την αντλεί από το Ταμείο Ανάκαμψης, επομένως, η βασική μας υποχρέωση είναι τέλος του 2025 να έχει ολοκληρωθεί το έργο».***

Τα αρχαία του σταθμού Βενιζέλου στο μετρό Θεσσαλονίκης

Τέλος, η Λ. Μενδώνη αναφέρθηκε και στα αρχαία του σταθμού Βενιζέλου στο μετρό Θεσσαλονίκης, τα οποία, όπως είπε, *«έχουνε αποκατασταθεί. Αποσπάστηκαν προσωρινά, έχουν επανέλθει εντός του κελύφους του σταθμού, έχουν μπει στις οριστικές τους θέσεις το 95% των αποσπασθεισών αρχαιοτήτων, με έναν υποδειγματικό θα έλεγα τρόπο. Οι υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού, η αρμόδια εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης και οι Κεντρικές Διευθύνσεις υπό τον συντονισμό της διεύθυνσης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, έχουν κάνει μια πραγματικά εξαιρετική δουλειά. Είναι ένα έργο το οποίο το παρακολουθώ στενά. Μια φορά στις δεκαπέντε μέρες είμαι στη Θεσσαλονίκη και πραγματικά δημιουργείται ένας μοναδικός αρχαιολογικός χώρος. Θα έλεγα ότι είναι μοναδικός στην Ευρώπη και διεθνώς, ενταγμένος μέσα σε ένα τεχνικό έργο.* ***Το έργο θα έχει ολοκληρωθεί με την πολύ σχολαστική συντήρηση, γιατί προφανώς τα τεμάχια αυτά επανατοποθετούνται ακριβώς εκεί από όπου αποσπάστηκαν, όπως σας είπα με υποδειγματικό τρόπο, δέχονται πλέον τις τελευταίες φροντίδες των συντηρητών και τους πρώτους δύο-τρεις μήνες της χρονιάς μας θα είναι έτοιμα και αποκατεστημένα προκειμένου μαζί με όλο το έργο του μητροπολιτικού σιδηροδρόμου της Θεσσαλονίκης, να αποδοθεί επιτέλους στους Θεσσαλονικείς***».